

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ PHÒNG NGỪA CÁC TỘI PHẠM VỀ MA TÚY
DO NGƯỜI DƯỚI 18 TUỔI THỰC HIỆN TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH THỪA THIÊN HUẾ THEO CHỨC NĂNG CỦA CÔNG AN CẤP XÃ**

CHÂU PHÚC THẮNG*

Ngày nhận bài: 29/09/2024

Ngày phản biện: 14/10/2024

Ngày đăng bài: 31/12/2024

Tóm tắt:

Thời gian qua, lực lượng công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đã triển khai thực hiện nhiều biện pháp nhằm phòng ngừa tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện. Bài viết tập trung phân tích khái quát về tình hình tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn toàn tỉnh trong giai đoạn từ năm 2019 đến hết tháng 6/2024, đánh giá kết quả đạt được, những tồn tại, hạn chế trong công tác phòng ngừa loại tội phạm này theo chức năng của lực lượng công an cấp xã, đồng thời chỉ ra những nguyên nhân của tồn tại, hạn chế. Trên cơ sở đó tác giả đưa ra một số kiến nghị, đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế trong thời gian tới.

Từ khóa:

Công an cấp xã; người dưới 18 tuổi; ma túy; phòng ngừa tội phạm; tỉnh Thừa Thiên Huế.

Abstract:

In recent years, the commune-level police force in Thua Thien Hue province has implemented various measures to prevent drug crimes committed by individuals under 18 years old. This article provides an overview of the situation of drug crimes committed by this age group across the province from 2019 to the end of June 2024. It evaluates the achievements, identifies shortcomings and limitations in the prevention of such crimes under the functions of the commune-level police, and analyzes the causes of these shortcomings. Based on this analysis, the article offers several recommendations and proposals to enhance the effectiveness of drug crime prevention among individuals under 18 years old in Thua Thien Hue province in the future.

Keywords:

Commune-level police; people under 18 years old; drugs; crime prevention; Thua Thien Hue province.

* Công an Thành phố Huế; Email: phucthangphuhau@gmail.com

1. Đặt vấn đề

Tội phạm ma túy được coi là tội phạm của các loại tội phạm, bởi hậu quả do ma túy gây ra rất nghiêm trọng không chỉ đối với xã hội, ảnh hưởng trực tiếp đến bản thân người phạm tội, mà đồng thời còn là nguyên nhân làm phát sinh các loại tội phạm, làm phức tạp tình hình an ninh trật tự. Đối với người dưới 18 tuổi phạm tội về ma túy thì hậu quả của hành vi càng nghiêm trọng hơn bởi nó làm suy giảm nguồn nhân lực, tác động xấu đến sự phát triển của xã hội.

Tỉnh Thừa Thiên Huế có 9 đơn vị hành chính cấp huyện trực thuộc với 141 đơn vị hành chính cấp xã, tương ứng với 141 đơn vị công an cấp xã. Với chức năng, nhiệm vụ của mình, công an cấp xã có những đóng góp quan trọng trong công tác phòng, chống tội phạm nói chung, tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện nói riêng, góp phần bảo đảm an ninh, trật tự tại địa phương. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, thời gian qua, hoạt động phòng ngừa tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện theo chức năng của công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế vẫn còn những khó khăn, hạn chế, chưa kiểm chế được số vụ phạm tội và số đối tượng phạm tội về ma túy là người dưới 18 tuổi. Điều này đặt ra yêu cầu cần đánh giá, phân tích làm rõ những tồn tại, hạn chế, nguyên nhân của tồn tại, hạn chế, để đề ra các giải pháp cụ thể nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả phòng ngừa loại tội phạm nguy hiểm này.

2. Tình hình tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế

Cũng như nhiều địa phương khác trên cả nước, tội phạm về ma túy hiện nay là loại tội phạm phổ biến với số lượng các đối tượng phạm tội, tính chất của tội phạm và phương thức, thủ đoạn ngày càng phức tạp, nguy hiểm. Từ năm 2019 đến hết 6 tháng đầu năm 2024, trên toàn tỉnh Thừa Thiên Huế đã phát hiện và xử lý 804 vụ, 1.357 đối tượng phạm tội về ma túy, tập trung chủ yếu ở các tội danh như tội tàng trữ trái phép chất ma túy (Điều 249 Bộ luật Hình sự hiện hành); tội vận chuyển trái phép chất ma túy (Điều 250 Bộ luật Hình sự hiện hành); tội mua bán trái phép chất ma túy (Điều 251 Bộ luật Hình sự hiện hành); tội tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy (Điều 255 Bộ luật Hình sự hiện hành). Trong đó chiếm tỷ trọng cao nhất là tội tàng trữ trái phép chất ma túy chiếm 72,14% số vụ, 58,07% số đối tượng; tội mua bán trái phép chất ma túy chiếm 16,17% số vụ và 18,12% số đối tượng³⁰.

³⁰ Báo cáo tổng kết công tác công an năm 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 và 6 tháng đầu năm 2024 của lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế.

Về địa bàn phạm tội, trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế tội phạm về ma túy tập trung chủ yếu trên địa bàn các xã, phường, thị trấn thuộc thành phố Huế, thị xã Hương Thủy, các huyện khác như Phú Vang, Phú Lộc, A Lưới,....

Một trong những vấn đề gây nhức nhối của tội phạm về ma túy hiện nay là tình trạng người dưới 18 tuổi phạm tội về ma túy trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế. Trong giai đoạn từ năm 2019 đến tháng 6/2024, trên địa bàn toàn tỉnh đã phát hiện, xử lý 68 đối tượng phạm tội về ma túy là người dưới 18 tuổi (chiếm 5,01%). Mặc dù chiếm tỷ trọng không lớn trong tổng số tội phạm về ma túy, tuy nhiên, tình hình tội phạm về ma túy liên quan đến người dưới 18 tuổi tại Thừa Thiên Huế đang có những diễn biến phức tạp, xu hướng chung là tăng. Giai đoạn từ năm 2020 đến năm 2023, số người dưới 18 tuổi phạm tội về ma túy tăng đều và tăng nhanh từ 5 trường hợp năm 2020 lên thành 21 trường hợp năm 2023 (tăng hơn 300%)³¹. Bên cạnh đó, tình trạng sử dụng và nghiện ma túy của người dưới 18 tuổi, với hiện tượng giới trẻ rủ nhau sử dụng ma túy tập thể tại các cơ sở lưu trú, quán karaoke, quán bar và sự gia tăng của các loại ma túy tổng hợp mới, có tính chất gây nghiện cao, khó kiểm soát.

3. Công tác phòng ngừa tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế của công an cấp xã

Phòng ngừa tội phạm nói chung, tội phạm ma túy nói riêng là nhiệm vụ của toàn xã hội. Mỗi chủ thể đều có vai trò, trách nhiệm riêng, trong đó lực lượng Công an nhân dân giữ vai trò trực tiếp, nòng cốt. Chỉ thị 36-CT/TW ngày 16/8/2019 của Bộ Chính trị về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy đã khẳng định quan điểm chỉ đạo: “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu lực quản lý của Nhà nước. Công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của các cấp ủy, sự quản lý thống nhất của chính quyền các cấp, sự tham gia của cả hệ thống chính trị và toàn dân. Trong đó, lực lượng Công an nhân dân là nòng cốt, chủ trì công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy”. Thông tư số 45/2022/TT-BCA ngày 01/11/2022 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của Công an xã, phường, thị trấn đã quy định công an cấp xã trong phạm vi quyền hạn của mình có thể thực hiện các hoạt động phòng, ngừa tội phạm nói chung và tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện nói riêng.

Hiện nay, trên toàn tỉnh Thừa Thiên Huế có 141 đơn vị công an cấp xã, trong đó có những xã nằm ở khu vực miền núi, biên giới tập trung tại các huyện A Lưới, Nam Đông.

³¹ Báo cáo tổng kết công tác công an năm 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 và 6 tháng đầu năm 2024 của lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế.

Số lượng cán bộ, chiến sỹ công an cấp xã hiện nay trên toàn tỉnh Thừa Thiên Huế là 1.171 người với tỷ lệ nam giới chiếm đa số (84,9%); trình độ chuyên môn từ Đại học trở lên chiếm 41%. Tuy nhiên, số lượng cán bộ, chiến sỹ công an cấp xã trên địa bàn tỉnh có sự phân bố không đồng đều, tập trung chủ yếu ở địa bàn thành phố Huế (chiếm 39,8% tổng quân số). Thời gian vừa qua, quán triệt nội dung chỉ đạo của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân, Công an tỉnh về nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm, tệ nạn ma túy nói chung và tội phạm ma túy do người 18 tuổi thực hiện nói riêng, theo chức năng, nhiệm vụ của mình lực lượng công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đã tiến hành nhiều biện pháp phòng ngừa tội phạm ma túy nói chung và tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi nói riêng, qua đó đạt được những kết quả tích cực, cụ thể:

Thứ nhất, công tác tham mưu, hướng dẫn phòng ngừa tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện, được công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế thực hiện thường xuyên, có hiệu quả. Lực lượng công an cấp xã đã chủ động tham mưu với cấp ủy, Ủy ban nhân dân cấp xã tổ chức thực hiện quy định của pháp luật về quản lý, giáo dục các loại đối tượng theo quy định pháp luật; ban hành các Kế hoạch, xây dựng mô hình tuyên truyền phòng, chống ma túy. Kết quả đã có 141/141 xã, phường, thị trấn triển khai các biện pháp tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia công tác phòng, chống ma túy. Trong đó, tổ chức ít nhất 01 lần/01 tháng tại mỗi tổ dân phố, thôn, xóm, bản; xây dựng được 1.128 mô hình tuyên truyền tại các tổ dân phố, thôn, xóm, bản, vượt chỉ tiêu đề ra là duy trì ít nhất 01 mô hình/tổ dân phố, thôn, xóm, bản trong tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia phòng, chống ma túy (102,08%). Tham mưu xây dựng các mô hình phòng ngừa tội phạm về ma túy trên địa bàn, điển hình như mô hình “Tổ dân phố sạch về ma túy”, mô hình tổ “Tuyên truyền vận động Nhân dân tham gia phòng, chống ma túy”, “Công tác chuyển hoá địa bàn phức tạp về tệ nạn ma túy tuyến đường Trần Huy Liệu” ở phường Đông Ba, thành phố Huế, mô hình “Liên kết các dòng họ phòng, chống ma túy” tại xã Quảng Nhâm, huyện A Lưới,... Bên cạnh đó, lực lượng công an cấp xã cũng đã chủ động tham mưu cấp ủy, chính quyền cấp xã tiến hành tổ chức họp định kỳ “lắng nghe ý kiến của Nhân dân” tại các tổ dân phố, khu dân cư; 100% địa bàn cấp xã đã xây dựng và niêm yết “Đường dây nóng” tại trụ sở Công an, nhà văn hóa thôn, xóm, làng, khu dân cư, khu vực công cộng; 100% địa bàn cấp xã đã xây dựng hòm thư tố giác tội phạm;... qua đó tạo điều kiện cho Nhân dân chủ động, tích cực tham gia tố giác tội phạm ma túy và người nghiện ma túy tại cộng đồng dân cư, bảo

đảm yếu tố bí mật thông tin cá nhân, đồng thời nắm bắt thông tin, tâm tư, nguyện vọng, kịp thời hướng dẫn, giải đáp các vấn đề của người dân trên địa bàn³².

Thứ hai, công tác tuyên truyền được thực hiện thường xuyên với nội dung, hình thức phong phú, thiết thực phù hợp với từng nhóm đối tượng, từng địa bàn. Bên cạnh chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến tội phạm và tệ nạn ma túy, nội dung tuyên truyền đến người dưới 18 tuổi còn tập trung chỉ rõ các phương thức, thủ đoạn của các tội phạm về ma túy, đặc biệt là các phương thức, thủ đoạn lôi kéo, dụ dỗ người dưới 18 tuổi tham gia vào tệ nạn ma túy và các loại tội phạm về ma túy. Để tăng khả năng tiếp cận các nội dung tuyên truyền đến mọi tầng lớp Nhân dân, đặc biệt phù hợp với đối tượng thanh thiếu niên, học sinh, lực lượng công an cấp xã đã triệt để khai thác thế mạnh Internet, 100% công an cấp xã có trang thông tin trên mạng xã hội; 100% Cảnh sát khu vực thành lập các nhóm trên nền tảng mạng xã hội thu hút người dân trên địa bàn mình quản lý tham gia³³.

Xác định công tác phòng, chống tội phạm và tệ nạn ma túy đối với người dưới 18 tuổi phải có trọng tâm, trọng điểm, coi trọng phòng ngừa từ gia đình, từ cơ sở giáo dục, tổ dân phố, khu dân cư, lực lượng công an cấp xã đã chủ động tham mưu Đảng ủy, Ủy ban nhân dân cấp xã, đề xuất công an cấp trên, cũng như phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể chú trọng tuyên truyền tại các trường học, tổ dân phố. Kết quả 100% trường học trên địa bàn cấp xã được tổ chức tuyên truyền, cam kết cho cán bộ, viên chức, người lao động, học sinh... không tham gia vào tệ nạn ma túy; tổ chức cho 100% đại diện các hộ dân tại thôn, tổ dân phố, khu dân cư ký cam kết không tham gia phạm tội, tệ nạn ma túy, tuyên truyền, vận động đến từng gia đình có con, em trong độ tuổi chưa thành niên để nhằm trang bị kiến thức về tác hại của ma túy và các biện pháp bảo vệ con, em mình trước cám dỗ từ ma túy. Đây là những hoạt động mang ý nghĩa quan trọng, tạo ra sức đề kháng xã hội ngay từ cấp cơ sở để ngăn ngừa tệ nạn ma túy và tội phạm ma túy hướng đến đối tượng trẻ. Tính đến tháng 5/2024, trên địa bàn toàn tỉnh đã xây dựng được 99 xã là địa bàn “sạch về ma túy” và đang tiếp tục triển khai nhân rộng³⁴.

Thứ ba, thực hiện nghiêm túc công tác nghiệp vụ cơ bản theo phân công, phân

³² Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), *Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế*.

³³ Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), *Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế*.

³⁴ Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), *Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế*.

cấp. Chủ trương đưa công an chính quy về làm công an xã đã trở thành tiền đề để lực lượng công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế thực hiện tốt công tác nghiệp vụ cơ bản theo phạm vi, địa bàn, nhiệm vụ được phân công. Theo đó, công an cấp xã đã tiến hành rà soát, nắm tình hình trên địa bàn các đối tượng có hành vi vi phạm pháp luật là người dưới 18 tuổi, các đối tượng có nhân thân xấu (tiền án, tiền sự về tội phạm ma túy), số thanh thiếu niên hư, phạm pháp và những đối tượng thường xuyên di chuyển giữa các địa bàn, qua biên giới của Việt Nam và Lào; rà soát, lập hồ sơ danh sách quản lý số đối tượng nghiện ma túy cư trú trên địa bàn, số đối tượng nghiện từ các địa bàn khác đến để hoạt động nhằm kịp thời phát hiện số đối tượng hiện có trên địa bàn; rà soát, nắm bắt tình hình theo phạm vi địa giới hành chính và địa bàn công cộng phức tạp về trật tự xã hội, các cơ sở kinh doanh ngành, nghề có điều kiện về an ninh, trật tự (nhất là quán karaoke, quán bar, cơ sở lưu trú, nhà nghỉ, khách sạn, homestay...); tổ chức xây dựng, sử dụng công tác viên bí mật; tham gia, phối hợp thực hiện công tác xác minh hiềm nghi và đấu tranh chuyên án. Lập hồ sơ quản lý đối tượng sử dụng ma túy có biểu hiện loạn thần “ngáo đá” để có biện pháp quản lý, phòng ngừa. Kết quả đạt được 100% đối tượng sau cai nghiện, đối tượng có biểu hiện loạn thần, “ngáo đá” đã được lập hồ sơ quản lý, không để tái nghiện³⁵. Đồng thời, trên địa bàn không để xuất hiện điểm, tụ điểm phức tạp về ma túy.

Thứ tư, lực lượng công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đã trực tiếp tham gia xây dựng, quản lý cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư theo quy định của pháp luật và hướng dẫn của Bộ Công an. Khai thác kết quả quản lý cư trú và dân cư phục vụ hiệu quả cho việc quản lý người nghiện, nghi nghiện, người sử dụng trái phép chất ma túy... Đồng thời, chủ động rà soát, thống kê, quản lý người nghiện, người nghi nghiện, người sử dụng trái phép chất ma túy để làm cơ sở lập các hồ sơ theo quy định tại Nghị định 105/2021/NĐ-CP ngày 04/12/2021 của Chính phủ Quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật phòng, chống ma túy và Nghị định 120/2021/NĐ-CP ngày 24/12/2021 của Chính phủ Quy định chế độ áp dụng biện pháp xử lý hành chính giáo dục tại xã, phường, thị trấn. Bên cạnh đó, để phục vụ tốt công tác quản lý, công an cấp xã tiếp tục vận hành, khai thác có hiệu quả phần mềm quản lý thông tin người nghiện, người sử dụng trái phép chất ma túy trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế. Tính đến tháng 6/2024, trên toàn tỉnh 100% người nghiện và người sử dụng trái phép chất ma túy có hồ sơ quản lý, được tiếp cận dịch vụ tư vấn, điều trị, cai nghiện, hỗ trợ hòa nhập cộng đồng. Trong đó,

³⁵ Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), *Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế*.

tổng số đối tượng nghiện trong diện quản lý là 416 người (giảm so với giai đoạn trước) và tổng số đối tượng sử dụng ma túy là 780 người, người nghi sử dụng ma túy là 1.996 người³⁶.

4. Một số tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

- Mặc dù đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần làm chuyển biến rõ nét tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện tại địa bàn cấp xã, tuy một số nội dung vẫn còn những tồn tại, hạn chế nhất định. Cụ thể là:

Thứ nhất, công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật về phòng, chống ma túy của Công an cấp xã trên địa bàn tỉnh tuy đã có chuyển biến nhưng chưa đủ mạnh, chưa đồng bộ, toàn diện; hình thức tổ chức còn mang tính truyền thống, chưa thu hút, nội dung tuyên truyền chưa tập trung nhiều vào các loại ma túy mới, có nguy cơ xâm nhập sâu rộng vào cộng đồng dân cư, trường học; thời lượng, cường độ tuyên truyền còn hạn chế, chưa được duy trì thường xuyên, liên tục, chưa tập trung vào diện đối tượng cá biệt là thanh, thiếu niên có biểu hiện hư hỏng, dễ bị lôi kéo phạm tội, vi phạm pháp luật về ma túy. Số lượng các buổi tuyên truyền về phòng, chống ma túy tại các trường phổ thông chưa nhiều, nội dung còn chưa phong phú.

Thứ hai, công tác nghiệp vụ cơ bản chưa thật sự phát huy tối đa hiệu quả. Công tác quản lý địa bàn, đối tượng có lúc, có nơi vẫn còn lỏng lẻo, chưa nắm chắc, quán xuyên được tình hình, do đó triển khai các biện pháp xử lý các điểm phức tạp về ma túy còn chậm. Công tác quản lý các đối tượng nghiện, đối tượng sử dụng trái phép chất ma túy chủ yếu được thực hiện bằng biện pháp nghiệp vụ của lực lượng Công an và biện pháp pháp luật quy định tại Nghị định 105/2021/NĐ-CP, Nghị định 116/2021/NĐ-CP, Nghị định 120/2021/NĐ-CP. Thực tế cho thấy việc triển khai vẫn chưa sâu sát, thực chất chỉ mới quản lý đơn thuần trên hồ sơ, hiệu quả trong nắm tình hình và quản lý di biến động của đối tượng còn hạn chế. Việc lập hồ sơ, theo dõi, quản lý, giáo dục người nghiện, người sử dụng ma túy tại địa bàn cấp xã đảm bảo về thủ tục. Tuy nhiên, công tác phối hợp quản lý đối với người sử dụng trái phép chất ma túy giữa chính quyền, lực lượng chức năng và gia đình trong việc quản lý, theo dõi, tư vấn, động viên, giúp đỡ, giáo dục, phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn không để họ tái sử dụng trái phép chất ma túy còn hạn chế. Công tác rà soát, thống kê người nghiện ma túy, người nghi nghiện còn những lỗ hổng để xảy ra tình trạng đối tượng bị phát hiện xử lý không nằm trong danh

³⁶ Báo cáo tổng kết công tác công an năm 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 và 6 tháng đầu năm 2024 của lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế; Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), *Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế*.

sách quản lý của cơ quan Công an; việc quản lý người nghiện ngay từ cơ sở còn khó khăn, lúng túng.

Thứ ba, công tác phối hợp với thực hiện công tác xây dựng mô hình phòng, chống ma túy còn chậm, chưa được tiến hành thường xuyên, dẫn đến tình trạng đến gần thời gian báo cáo công tác mới tập trung thực hiện, chỉ mới bảo đảm về mặt số lượng, chưa đánh giá hoạt động thực chất của mô hình, chất lượng còn hạn chế.

Việc phát hiện đối tượng sử dụng, nghi sử dụng trái phép chất ma túy chủ yếu từ công tác của lực lượng Công an, số đối tượng phát hiện từ cơ quan, ban, ngành, đoàn thể và từ phong trào quần chúng Nhân dân còn rất hạn chế, chưa quan tâm đúng mức vào công tác này. Hoạt động quản lý người sử dụng, người nghiện, người quản lý sau cai nghiện theo Nghị định 105/NĐ-CP chưa hiệu quả, hầu hết đều giao cho lực lượng Công an cơ sở, chưa thật sự phát huy vai trò của lực lượng tình nguyện viên, các tổ chức đoàn thể.

Thứ tư, hạn chế về nguồn lực. Hầu hết tại các huyện, thị xã, thành phố Huế chưa bố trí kinh phí hỗ trợ cho công tác phòng, chống ma túy. Đồng thời, lực lượng công an cấp xã thực hiện đồng thời nhiều nhiệm vụ, nhưng phân bổ quân số không đồng đều, dẫn đến nhiều địa bàn cán bộ, chiến sĩ không thể đảm bảo thực hiện tốt mọi biện pháp phòng ngừa.

- Những tồn tại, hạn chế nêu trên, xuất phát từ các nguyên nhân sau:

Một là, hiện nay trên địa bàn cả nước nói chung và địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng xuất hiện nhiều loại ma túy mới, danh mục các chất ma túy chưa được bổ sung thường xuyên, chất gây nghiện chưa nằm trong danh mục quy định của Chính phủ, do đó công tác quản lý và phòng ngừa, xử lý đối với các đối tượng là người dưới 18 tuổi theo chức năng của Công an cấp xã trên địa bàn tỉnh còn gặp nhiều khó khăn. Cùng với đó, hiện nay chưa có phác đồ điều trị đối với người nghiện ma túy tổng hợp, trong khi đó số lượng người nghiện loại ma túy này ngày càng có xu hướng gia tăng và trẻ hóa với những đối tượng là người dưới 18 tuổi. Điều này dễ dẫn đến tình trạng bản thân người nghiện ma túy này trở thành những đối tượng phạm tội về ma túy, gây mất an ninh, trật tự trên địa bàn.

Hai là, nguyên nhân từ lực lượng cán bộ, chiến sĩ công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế còn mỏng, trình độ chưa đồng đều; nhận thức của một số cán bộ, chiến sĩ về tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện chưa đầy đủ, sâu sắc; cơ sở vật chất còn thiếu thốn, đặc biệt tại các địa bàn xã vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới tiếp giáp với

nước bạn Lào. Lực lượng công an cấp xã đã được chính quy hóa, tuy nhiên, thực tế hiện nay cán bộ, chiến sĩ phân bổ không đồng đều do còn thiếu về quân số cán bộ, chiến sĩ ở cơ sở.

Ba là, tỉnh Thừa Thiên Huế có vị trí địa lý đặc thù, có nhiều khu vực với những đặc điểm kinh tế, xã hội khác biệt nhau, đồng thời, đang trong quá trình phát triển mạnh mẽ để trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Vì vậy, không thể tránh khỏi mặt trái của quá trình phát triển kinh tế, xã hội. Bên cạnh đó, sự phát triển của công nghệ thông tin một mặt góp phần thuận lợi cho công tác của lực lượng công an cấp xã, nhưng mặt khác cũng là điều kiện thuận lợi cho hoạt động phạm tội, tham gia vào tệ nạn ma túy của người dưới 18 tuổi trên địa bàn.

Bốn là, nhận thức của nhiều chủ thể trong phòng ngừa tội phạm, tệ nạn ma túy đối với người dưới 18 tuổi còn chưa đầy đủ, vẫn quan niệm đây là nhiệm vụ riêng của lực lượng công an. Điều này đã làm giảm đi đáng kể hiệu quả công tác phòng ngừa xã hội, khi nhà trường, gia đình, các ban, ngành, đoàn thể chưa phát huy được hết vai trò, trách nhiệm của mình trong giáo dục, quản lý con, em mình.

Năm là, công tác nghiệp vụ cơ bản của lực lượng Công an nhân dân nói chung, của Công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng chưa đáp ứng được yêu cầu, đặc biệt là công tác xây dựng, sử dụng mạng lưới cộng tác viên bí mật, do đó ảnh hưởng lớn đến công tác nắm tình hình, phát hiện và xử lý tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện. Đối với công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục người dưới 18 tuổi, mặc dù đã được tổ chức thực hiện, tuy nhiên, chưa chú trọng công tác đánh giá hiệu quả. Hoạt động tuyên truyền mới chỉ được tiến hành chủ yếu từ một chiều, chưa có các tiêu chí, kế hoạch thu nhận ý kiến phản hồi, đánh giá hiệu quả của công tác này, dẫn đến mới chỉ đáp ứng yêu cầu về số lượng.

5. Một số kiến nghị, đề xuất góp phần nâng cao hiệu quả phòng ngừa tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện theo chức năng của lực lượng công an cấp xã

Một là, tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác phòng ngừa tội phạm ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện của công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế. Theo đó, Cấp ủy đảng, chính quyền các cấp, Công an tỉnh, công an thành phố, huyện và thị xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế phải thường xuyên quán triệt, lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện của công an cấp xã, quán triệt quan điểm chỉ đạo lấy “chủ động phòng ngừa” từ sớm, từ xa, từ cơ sở là chính, lấy cấp xã là địa bàn trọng tâm tập trung các biện pháp phòng, chống

ma túy. Những hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo này hướng hoạt động của công an cấp xã với việc thực hiện Chỉ thị số 36-CT/TW ngày 16/8/2019 của Bộ Chính trị về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy; Luật Phòng, chống ma túy năm 2021; Kế hoạch 127-KH/TU ngày 08/10/2019 của Tỉnh ủy Thừa Thiên Huế về thực hiện Chỉ thị 36-CT/TW của Bộ Chính trị về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy trên địa bàn tỉnh; Quyết định số 58/QĐ-UBND ngày 06/01/2022 của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về việc ban hành Đề án “Nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và tệ nạn ma túy trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2025”; Kế hoạch 302/KH-UBND ngày 12/9/2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy địa bàn cấp huyện thuộc địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế; Kế hoạch 973/KH-CAT-PC04-PV01 ngày 01/3/2022 của Giám đốc Công an tỉnh về thực hiện Đề án “Nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và tệ nạn ma túy trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế” đến năm 2025,...

Hai là, tiếp tục nâng cao hiệu quả chức năng tham mưu cho cấp ủy, chính quyền cơ sở trong việc xây dựng, triển khai, phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị trong phòng ngừa vi phạm pháp luật về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế. Tham mưu thực hiện thường xuyên công tác đánh giá nhân rộng các mô hình hoặc xây dựng mô hình mới có hiệu quả trong công tác phòng chống tội phạm và tệ nạn ma túy, thay thế các mô hình không hiệu quả. Tham mưu cấp ủy, chính quyền tăng cường công tác lãnh chỉ đạo, kịp thời khắc phục những sơ hở, thiếu sót là điều kiện cho tội phạm ma túy nảy sinh. Chú trọng, nâng cao hiệu quả công tác tư vấn tâm lý, xã hội, theo dõi, quản lý, hỗ trợ người nghiện ma túy cai nghiện tự nguyện tại gia đình, cộng đồng và người sau cai nghiện ma túy.

Ba là, cán bộ, công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế cần tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục phòng, chống ma túy trong các trường học, các khu dân cư, cơ quan và tổ chức trên địa bàn. Trong đó cần tập trung tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức pháp luật về phòng, chống ma túy cho học sinh, sinh viên và phụ huynh về hậu quả, tác hại, hiểm họa của ma túy và những phương thức, thủ đoạn lôi kéo người dưới 18 tuổi tham gia vào hoạt động phạm tội và tệ nạn ma túy, cách thức nhận biết về các loại ma túy, nhất là ma túy tổng hợp, ma túy “núp bóng”, pha trộn, tẩm ướp vào thực phẩm đồ uống, thuốc lá điện tử,...; cách thức nhận biết, kỹ năng phòng ngừa, chủ động tham gia tố giác và cung cấp thông tin về tội phạm, tệ nạn ma túy cho cơ quan có thẩm quyền. Cùng với đó, cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền với nội dung dễ

hiệu, dễ nhớ, phù hợp với từng nhóm đối tượng, vùng miền; kết hợp giữa truyền thông đại chúng với tuyên truyền trực tiếp đến từng gia đình, tổ dân phố, cụm dân cư và các cơ sở giáo dục. Coi trọng công tác đánh giá hiệu quả tuyên truyền thông qua xây dựng các tiêu chí, phiếu khảo sát. Qua đó đánh giá tính hiệu quả, phù hợp của nội dung, hình thức tuyên truyền đã thực hiện, trên cơ sở đó đề nhân rộng hoặc đổi mới.

Bốn là, công an cấp xã cần đẩy mạnh công tác nghiệp vụ cơ bản, phục vụ hiệu quả phòng ngừa vi phạm pháp luật về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế. Theo đó, cần thường xuyên nắm, phân tích, đánh giá, nhận diện, dự báo chính xác tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện trên địa bàn; Nâng cao chất lượng công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm; Tăng cường công tác quản lý nhà nước, quản lý địa bàn đối với các cơ sở kinh doanh có điều kiện và dịch vụ nhạy cảm về an ninh trật tự, các điểm, tụ điểm phức tạp xung quanh các cơ sở giáo dục...

Năm là, bổ sung, tăng cường quân số cho công an các xã, đặc biệt là các xã vùng sâu, các xã biên giới, xã đặc biệt khó khăn để đảm bảo cơ bản cơ cấu, tổ chức. Thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn, phổ biến các chuyên đề liên quan đến các văn bản pháp luật mới, các phương thức thủ đoạn mới của tội phạm về ma túy, các chất ma túy mới được phát hiện thông qua công tác đấu tranh phòng, chống loại tội phạm này. Ngoài ra, trong công tác đối với người dưới 18 tuổi, cũng cần tập huấn cho lực lượng công an cấp xã những kỹ năng xử lý các vụ việc, vụ án về ma túy liên quan đến người dưới 18 tuổi, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của đối tượng đấu tranh, xử lý. Tăng cường đầu tư nguồn lực, hỗ trợ kinh phí, cơ sở vật chất cho công tác phòng, chống ma túy, cai nghiện ma túy, hỗ trợ người dưới 18 tuổi sau cai nghiện ma túy hoặc sau khi chấp hành xong án phạt tù về tội phạm ma túy tái hòa nhập cộng đồng.

6. Kết luận

Tội phạm về ma túy do người dưới 18 tuổi thực hiện là vấn đề gây nhức nhối cho toàn xã hội, đặt ra yêu cầu rất lớn trong công tác phòng ngừa loại tội phạm này đối với các cơ quan trong Công an nhân dân nói chung, công an cấp xã nói riêng. Trong thời gian tới, công an cấp xã trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế cần có những giải pháp đồng bộ, kịp thời để phát huy những kết quả đã đạt được, chủ động đổi mới nâng cao hiệu quả phòng ngừa, qua đó góp phần bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, đồng thời bảo vệ cho chính người dưới 18 tuổi - nguồn lực phát triển của đất nước./.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2019), Chỉ thị 36-CT/TW ngày 16/8/2019 của Bộ Chính trị về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy.
2. Bộ Công an (2022), Thông tư 45/2022/TT-Bộ Công an ngày 01/11/2022 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của Công an cấp xã, phường, thị trấn.
3. Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, Công an tỉnh Thừa Thiên Huế, Báo cáo tổng kết công tác công an năm 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 và 6 tháng đầu năm 2024 của lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy.
4. Quốc hội (2017), Bộ luật hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017).
5. Quốc hội (2021), Luật Phòng, chống ma túy năm 2021.
6. Quốc hội (2023), Luật Công an nhân dân năm 2018 (sửa đổi, bổ sung năm 2023).
7. Tỉnh ủy Thừa Thiên Huế (2019), Kế hoạch 127-KH/TU ngày 08/10/2019 về thực hiện Chỉ thị 36-CT/TW của Bộ Chính trị về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy trên địa bàn tỉnh
8. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), Báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2 triển khai Kế hoạch nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy ở địa bàn cấp huyện thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế.
9. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2024), Kế hoạch 155/KH-UBND triển khai Chương trình phòng, chống ma túy trong thanh, thiếu niên đến 2030.
10. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2023), Kế hoạch 302/KH-UBND ngày 12/9/2023 về nhân rộng công tác chuyển hóa tình hình tội phạm và tệ nạn ma túy địa bàn cấp huyện thuộc địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế.
11. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2022), Quyết định số 58/QĐ-UBND ngày 06/01/2022 về việc ban hành Đề án “Nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và tệ nạn ma túy trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2025”.